中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Nº 914

	Pour 1 an	Pour 6 mois	Pour 3 mois	Pour 1 mois	Numéro
Một năm.	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	0 $ 60
Các lãng và Các công sở	»	8.00	8.00	8.00	0.90
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	0.80
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	0.45
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.20

Les abonnements partent du 1er ou du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Colon, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHAN-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-VĂN-LẠN

Adresse télégraphique:
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.

1re page: Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Ngày quốc-hội kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc

Đêm ngày 13 tháng Mai này là ngày quốc-hội kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc. Vừa dây quan Thông sứ Bắc kỳ đã có tờ thông tư cho các quan cai trị đầu tỉnh soạn định chương trình mới hội cũng trong thể như ngày hội Chính-trung. Ngày hội này ở nước Đại-pháp mới đặt ra từ năm 1921, cứ mỗi năm đến cái ngày chủ nhật thứ hai tháng Mai thì mở hội, gọi là hội Jeanne d'Arc, trước cũng là một ngày quốc-hội, một ngày kỷ-niệm chung của cả quốc dân Đại-pháp vậy. Người nước mình thuộc quyền bảo hộ nước Đại-pháp lẽ cũng được tham-dự vào những ngày quốc-hội của nước Đại-pháp mà cùng quốc dân Đại-pháp cùng kỷ-niệm chung. Ôi! Đã gọi là cái ngày quốc-hội, cái ngày kỷ niệm chung của cả quốc dân thì trong đó tất có cái ý nghĩa thâm-trầm, khiến cho ta phải bàn-khoăn nghĩ ngợi. Nhưng theo thói thường của người nước mình thì đối với những ngày đám hội, như thế chỉ có một cái mục-đích để xem hội cầu vui, chứ mấy ai đã hiểu thế nào là quốc-hội, đã biết cái gì là cái kỷ niệm chung của cả quốc dân đâu? Chẳng thế thì sao ngày 14 tháng Juillet, ta thường gọi là ngày hội chính-trung là một ngày quốc-hội nước Đại-pháp đặt ra để kỷ niệm cái chính thể cộng-hòa thành lập; mà người mình còn có người cho là một ngày an-tết đem đồ đi lễ tế các ông quan. Vậy trước khi ta nói đến cái ngày hội Jeanne d'Arc là một ngày quốc-hội mới rày, ta nên biết rõ bà Jeanne d'Arc là người thế nào mà cả quốc dân Đại-pháp đều kỷ-niệm chung và vì cớ gì mà nước Đại-pháp đặt ra cái ngày quốc-hội đó.

Bà Jeanne d'Arc sinh ở xứ Domremy nước Pháp trong năm 1412. Lúc bà còn nhỏ thì nước Pháp bị nước Anh chiếm đoạt gần hết đất. Gặp lúc quốc-vận nguy nan, sinh dân đồ thán, bà tuy còn bé, nhưng thấy tổ quốc nguy-vong thì một lòng ái quốc rất là nhiệt thành, lúc nào cũng nghĩ đến nước mà cầm thương. Sau bà xin cùng phụ-thân đi đánh giặc cứu nước, nhưng phụ-thân không cho, nghĩ con mình còn bé, có lẽ đâu làm được sự-nghiệp to như thế. Song bà càng nghĩ đến vận nước càng nào thì càng thêm quả quyết chứng ấy; bà bèn sang xin cùng cậu, thì ông cậu thuận cho, và dẫn thành Baudricourt đến hoàn-nghênh cả; quan triều-tá ở đây mới sắp cho bà sáu tên lính để đưa bà đến yết kiến vua Charles VII. Bà đem tâm lòng ái quốc mà giải bày cùng vua, quyết chí báo thù cho nước, nên vua cũng cảm động mà thuận cho bà đem binh đi đánh giặc vậy thành Orléans. Bà đi đến đâu thì nhân dân đều cảm-phục mà theo bà, đều hô hào là một vị nữ anh-hùng ra cứu nước. Ngày 29 tháng Avril 1429, bà đánh giặc vậy được thành Orléans, rồi rước vua Charles VII về thành Reims tôn vương trước vị, xong rồi bà xin từ giã vua mà về quê nhà để nuôi cha cho toàn đạo hiếu. Vua nhất định không nghe, nên bà lại phải đem thân theo nước cho trọn nghĩa vua làm dân. Đến trận Compègne thì bà ngã ngựa bị kẻ giặc bắt được đem nộp quân Anh, sau bà phải tội thiêu. Trong lúc nỗi tội quan tòa Anh có hỏi bà rằng: « Trời có thu ghét gì nước Anh không? » Bà trả lời rằng: « Sự trời yêu ghét thì tôi không hỏi, nhưng tôi chỉ muốn làm thế nào cho người nước Anh đừng quấy nhiễu đất nước tôi nữa ». Lạ đến lúc bà bị thiêu thì bà không run sợ gì cả mà kêu to lên rằng: « Trời ôi! Xin chúc cho tổ-quốc Đại-pháp được thái-bình ». Không khái thay những lời nói ấy, tưởng mấy muôn đời cũng còn lưu truyền mãi mãi. Ấy cái lịch sử bà Jeanne d'Arc như thế. Bà thật là một bậc anh-hùng cứu quốc của nước Đại-pháp; cái tâm sự, cái công-nghiệp một đời bà là gồm ở hai chữ « ái quốc » vậy.

Cái sự-nghiệp ra cứu dân phù nước thì còn có cái sự nghiệp gì cạnh-tranh hiển-hách mà cao thượng thuần-khiết bằng. Cái sự-nghiệp ấy từ đời thượng-cổ cũng đã lấy làm vẻ vang lắm tỏ, mà xem ra bất cứ thời đại nào, dân-tộc nào, cuộc thịnh hay suy trong một nước cũng do ở tâm lòng ái quốc của quốc dân thấp hay cao, lòng ái quốc của quốc dân thấp thì nước suy. Muốn kích động cái lòng ái quốc của quốc-dân thì một người ái quốc cũng chính như là tất là phải biểu-dương sùng bái để trao cái gương tốt cho người sau muôn thuở soi chung. Ở bên Pháp trước kia đã có dương tượng bà ở thành Orléans và sau trận đại chiến-tranh, cái lòng ái quốc của dân Đại-pháp lại càng sôi sùng hơn xưa, lên nghĩ đến cái nhiệt thành ái quốc của bà mà ai nấy càng thêm đem lòng cảm-phục, vì thế mới đặt ra một ngày quốc hội để kỷ-niệm cái sự-nghiệp cứu quốc của một vị nữ anh-hùng.

Người nước mình thuở nay cái quan-niệm về quốc-gia vốn rất là bạc nhược, đối với những bậc vĩ-nhân ái quốc cũng ít có cái lòng cảm mến thiết tha; thử lật lịch-sử ra mà xem, những anh-hùng cứu quốc như bà Jeanne d'Arc, ở nước ta cũng có được ít người, cũng không phải không có cái sự nghiệp cứu quốc về vang đáng nên kỷ-niệm. Nói ngay như hai bà Trưng đánh đuổi quân Tàu thuở trước, cái tâm-sự ấy, cái công-nghiệp ấy, ta cũng có thể kể là hai bà Jeanne d'Arc ở nước ta mà ta hồi tưởng cái ngày hội đền hai Bà hôm mồng năm tháng hai ta vừa rồi, ngoài một ngày hương đăng hương nước nước vì một cái hi-vọng cầu cho cầu con, quốc-dân ta đã có cái lòng kỷ-niệm chung đối với hai Bà chưa? Nhân cái ngày hội Jeanne d'Arc, ta cũng nên xét cái ý nghĩa thâm-trầm về cái ngày hội ấy mà ta đem lòng cảm mến những bậc vĩ-nhân ái quốc xưa nay.

T.

Âu-châu điện-tín

Paris ngày 26 Avril 1923

Ngạch Y-chính

Quan thanh tra thầy thuốc Grande được bổ chánh sở Y chính Trung-kỳ.

Việc trong hạt trú bình

Tại Aix-la Chapelle có bắt được một nơ chế quả nổ để hủy hoại đường hỏa-xa

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 25 Avril 1923

(Tiếp theo)

Đức đối với cái vấn đề bồi thường

M. Muller tỉnh ra rằng số tiền tu-phục các miền hủy-hoại về phần nước Pháp chỉ cần độ 26 nghìn triệu marks or và về phần nước Bỉ chỉ cần độ 8 hay 9 nghìn triệu marks or. Ông nói số tiền ấy biện có của bao ít ỏi chắc chắn, như số thu nhập của sở thương-chính, số tiền thống của sở mỏ xa. Vả, kỹ nghệ, thương-mại, ngân hàng nông phố nước Đức cũng có thể dùng làm cần bảo lĩnh được. Về việc bảo bộ cuộc binh an cho nước Pháp, thì các nước có chân trong hội-đồng vận tải trên sông Rhin có thể cùng nhau lập một bảo hiệp nước để bảo lĩnh cuộc binh an ở đường cương-giới. Có thể thành cả nước Hoa-kỳ dự vào tờ hiệp ước ấy. Chính-phủ nước Đức sẽ phải cam-đoan không khai cản đến với nước nào trong mười năm thời giờ lâu non một đời người.

Việc trong hạt sông Rhur

Việc lấy than cốc trong hạt sông Rhur vẫn tiến bộ lắm. Ngày hôm hai mươi ở các xưởng lấy than có chở 10.400 tấn đến các xưởng chọn than Wedau.

Việc tàu thuyền đi lại trong sông đào ở Herne và chu thường. Vậy những tin chưa trắc bộ không sẽ có thể chỉ rõ được như cũ. Tuần cuối đem tri-nghiệm thấy tốt lắm.

Tại cuộc hội-nghị của Mỹ-châu

Tại cuộc hội nghị Mỹ-châu ở Santiago, việc chế-hạn quân-bị nghe chừng cũng chưa giải quyết xong. Nước Brésil thì bảo số tàn hạng giết mỗi nước chỉ nên được 80.000 tấn, còn các hạng tàu khác thì sẽ định bạn riêng. Nước Cuili cũng bàn nên định số tàu hạng nhất là 80.000 tấn, nhưng có giảm bớt thì nước ấy cũng vậy. Nước Argentine thì bàn nên định số tàu hạng nhất là 55.000 tấn, các tàu phụ là 25.000 tấn, và các tàu ngầm là 15.000 tấn. Nước Brésil bàn nên lấy bảo giao nước của cuộc hội nghị Mỹ trung ương làm chuẩn đích mà ấn định các số tàu thuyền. Quan Giám-quốc nước Chili có talon hai quan Giám-quốc nước Brésil và nước Argentine nói nghị tại Montevideo trong tháng Septembre này để thương nghị lại mọi lẽ. Nước dos-ky và nước Mexique cũng sẽ cử mỗi nước hai viên đại-biểu hội-nghị tại Mexico để tìm cách pha những ngại-ao làm cho tỏ thiệt tình thân ái của hai nước.

Bordeaux ngày 26 Avril 1923

Việc trong hạt sông Rhur

Các báo nói rằng tỉ lâu nay, việc hủy hoại cơ khí đã thấy bớt. Ấy là nhờ có các quan binh trong hạt sông Rhur và thương hội-đồng coi về hạt Rhénanie thi-hành các phương-sách nghiêm khắc, nên đã gây được kết quả ấy vậy.

Tin Trung-hoa

Ngày 18 Avril 1923

Hương-cảng dặc-điện

Quân Tuấn-nổa-Anh cùng Điều-quân giao-chiến tại phía đông bắc Quảng-châu rất kịch liệt. Quế quân bị thua, rút về Long-nhãn-động Tôn đại-nguyên-soái cùng Dương bỉ-Mẫu thân tới trận địa.

Hạm-đội tiến tiến

Tôn đại-nguyên-thống hạ lệnh cho Hoàng-phố hạm-đội tiến vào Tích-hải. Sau đến ba hạm đội thì chỉ quân Hứa-sùng-Trí về Quảng-châu.

Tin Hứa-sùng-Trí

Quân Hứa-sùng-Trí đã tiến vào Huệ châu.

Tin Lý-dịch-Thiu

Lý-dịch-Thiu bị thương.

Bình công-sư'ởng

Bình-công-sư'ởng hiện đang bị vây.

Tin Ngô-bội-Phu

Ngô-bội-Phu phản-đối không muốn cho Tôn-trung-Sơn làm bình-công đốc-biện.

Vấn-đề Lữ-Đại

Luôn mấy hôm nay, học-sinh các trường quốc lập chia họp đi diễn-giảng về lịch-sử nước Trung-hoa cho người Lữ-tọi, và hẹn ngày để lại họp nhau du-hành.

Tin Ngô-cảnh-Liêm

Trong mấy đêm nay Ngô-cảnh-Liêm đều mật mưu ở nhà riêng để tổ chức quốc-hội.

Tòa Nội-các mới

Có tin rằng tòa nội-các mới định những vị sau này:

1. Ngoại-giao Vương-chính-Đình;
2. Nội vụ, Chế-phụ-Thành;
3. Tài-chính, Dương-Vĩnh-Thái;
4. Giáo-dục, Ô-thế-Sâm;
5. Tư-pháp, Bành-dưỡng-Quang;
6. Nông-thương, Vương-nãi-Xương;
7. Giao-thông, Vương-gia Tường;
8. Lục-quân, Phùng-ngọc-Tường;
9. Hải quân, Lý-đình-Tân;

Mới rồi thương-hội-đồng có đặt lệ, ai bị bắt được quả-tang bẩy hoại hòa-xa, thì phải xử tử.

Hiện tỉnh ở Bechum đã yên như tỉ mùng. Đám-sự không phản-nghịch như trước. Những điều lệ ngăn ngừa việc đi lại hiện đã bãi đi.

Trong các hạt trú đóng có thu binh để đợi lệ kiểm-duyệt các thư tín gửi đi.

Cuộc giảng-hòa Đông-Âu

Sáng hôm thứ tư hội-đồng thứ ba, do M. Montagne chủ tọa, đã bắt đầu xem xét các khoản phản-nghị của nước Thổ về các vấn-đề kinh-tế. Nhiều khoản bị hoàn cải lại hoặc lãnh trừ để sau này các đại-biểu sẽ diễn đình với nhau lần nữa.

Trong buổi hội-nghị, M. Montagna có nói công việc của hội-đồng kinh tế không tiến được một bước nào cả. Các bảo có nói đủ về các vấn đề tài chính, đủ về các vấn-đề kinh-tế, các đại-biểu nghị-luận với nhau, không gây được kết-quả gì cả. Mọi việc đã giao cho phụ ban Giám-đinh xem xét.

Tại hội Vạn quốc

Bản dự thảo của lord Robert Cécil, đã giao cho hội-đồng thành giảm quân-bị xem xét, Hội-đồng lấy đó quan đại-sứ Pháp tên là Requin chủ-tọa. Hội-đồng lấy toàn những quan-binh cả. Hội đồng chỉ xét về đường chuyên-môn, còn mọi lẽ về đường chính-trị thì một hội-đồng hội-nghị tại London sẽ xét sau. Các nước có ý kiến gì muốn trình bày với hội đồng phải gửi đến trước ngày 1er Juin. Các đại biểu sẽ theo chỉ tôn chỉ dụng binh của nước Pháp mà bàn định. Nay mai có thể soạn xong một tờ trình về đường chuyên môn để trình đệ hội-đồng của hội Vạn-quốc.

Cải chánh-sách của quan Toàn-quyền Merlin

« Cải chánh sách của tôi là đối với người thì theo cái chủ-nghĩa của nước Pháp, nghĩa là cái chủ-nghĩa quảng đại tự-do, mà đối với đất thì theo cái phương-pháp của Hoa kỳ, nghĩa là tận dụng các điều khôn-khéo của khoa-học » Một câu nói giản dị mà minh-bạch lắm. thực đã biểu lộ được cái trí thực-tế mạnh mẽ, mà rất rõ rệt của quan Merlin là một người tinh-kỉ điềm-đạm, mẫn-cán, sáu-sắc, phải nơi, nhưng lại có quả-quyết, đối với chân chẳng thì quan-sát rất sành sỏi, đối với sự vật thì khéo lợi dụng một cách rất êm đềm.

Bảy tôi chẳng cần nói quan Merlin là một nhà chính-trị chuyên môn xưa nay. Tôi cần nói rằng ngài đã làm quan tại Gia-nã-đại của nước-Pháp, ra các thuộc-địa ở Thái-bình-dương nữa, điều ấy là một việc quan hệ cho cái chương trình ngày nay của Đông-pháp. Ngài đã cùng chức Công-sứ ở quần-đảo Gambier (Tahiti) trong năm 1887, Chánh-sở-lý chánh-trị ở Sénégal, phó Toàn-quyền Congo, phó toàn-quyền Martinique, thống đốc Guadeloupe, phó toàn-quyền thuộc-địa Madagascar, thuộc-địa Tây-phi-châu (1918). Trong buổi chiến-tranh, ấy chính ngài xếp đặt việc chinh phục đất Cameroun.

Quan Merlin thuộc về phái các quan toàn quyền có tài cả chí cao, sẵn lòng mưu những việc to tát, biết trông xa, có quả quyết, mà làm việc gì cũng khéo theo cái phương-pháp giản tiện. Ngài vốn là một tay phụ là cốt-yếu của quan toàn-quyền Roume: Nơi nào thì biết ngài rất chú-trọng về các công-trình lớn. Sau buổi chiến-tranh, ngài mới ở Dakar trở về, thì ngài lại vội làm nốt những công trình phải bỏ dở-dang trong buổi chiến-tranh. Ấy vì đấy nên mới có những bản đồ các đường hỏa xa, bản-đồng, đạo-lộ gửi trong cái chương-trình khai-thác thuộc-địa của quan Albert Sarraut, mà hiện nay đã bắt đầu thực-hành vậy. Ấy là nhờ ngài nên trước năm 1914 thuộc-địa Tây-phi-châu mới có 171 triệu, đúng để làm đường hỏa xa là những dụng cụ tối khẩn-thiết cho các xứ nông vì ở đấy sự giao thông mẫu tiện được chài nao, thì đồ hàng cho tinh mệnh người ta ngán lấy.

Cái mục-đích các công-trình của ngài trước nhất là mở mang việc sinh-thực hiện nay chưa được nỗi sức phát đạt. Trong các thuộc-địa của Pháp thì những việc cần nên khoan ngoan nhất là các khoản cần-thiết về việc kinh-tế. Quan cai-trị Dupuch có nói: Quan Merlin đã gắng sức đem các phép sinh-thực mới vào Phi-châu, ngài là đem các phép giống giọt có phương pháp mà thế cho cái tối cổ phó tự nhiên, mà bài nhất nào vật ấn có. Vì vậy ngài đã phòng kiến Hà-lan mà dựng nên bà đồn thí-nghiệm lớn chuyên về việc giống lúc, thân đậu, bông, cây đay, và lại đương kế cứu việc đặt mang nước ở Niger nữa.

Cái chánh-sách đối với các dân-tộc của ngài thế nào? — Ngài có một điều lệ rằng tất các quân chức và tất cả người Pháp ai cũng qui-mến ngài. Người Pháp ở Réunion, ở Madagascar, Sénégal đều nói với tôi như thế. Ngài khéo bênh vực — không phải là bênh-vực quyền-lợi của người Pháp — nhưng khéo bênh-vực nhân tài của nước Pháp.

Đối với các ông nghị viên nào cũng vậy, ngài rất là chiêu-đãi, mà lại rất là đinh-đạc. Ngài có một cái cơ quyền có khi hình như muốn làm ra rất nghiêm khắc, tuy việc ngài lo rất là chu đáo làm cho những người bắc-xứ có khỏng biết nghĩa-vụ cũng phải bỏ tay không làm gì được.

Ngài có cầm mang vào địa hạt Pháp mấy thứ nhựt-trình gởi ở Mỹ-châu đến, điều ấy phải làm. Song chính ngài đã dự thảo các chỉ dụ trong năm 1920 cốt để cho dân bản xứ có quyền tự theo cái trình độ tiến hóa của mình, mà tham dự đến đời việc chính-trị.

Nay cái cơ-quan quan Merlin là một tay tổ chức giỏi thì thực là một cái rất đáng, không lại là một cái quá tưởng. Vậy xin nói là một tay khéo khu khiến các nhân-tài, và các chủng tộc. Ta chẳng nên nay ngại cung chức Toàn-quyền Đông-pháp, ngài đư tài dự lực mà mở mang việc sinh lược cho được tiện điện để bồi-đắp nền kinh tế cho cả cõi Á-châu vẫng vẻ đó thực là một việc khẩn yếu cho cái chánh sách khuếch trương của nước Pháp ở Thái-bình-dương ngày nay vậy.

(Trích dịch lời ông Marius Arỷ Leblond).

Tự do diễn đàn

Tư-cách một vài ông nghị khóa nầy

Tư cách một vài ông nghị khóa nầy, song có lẽ là sự cách nhiều ông nghị khóa nầy nữa. Tư-cách nhiều ông nghị khóa nầy ta không có thể biết hết, song ta có thể cứ ở tư-cách một vài ông đoàn ra nhiều ông! Vậy thì các ông nghị khóa nầy xem hai ổ ta, rồi tự xét vào mình. Tư-cách nếu khỏ gì giống thế chẳng ấy là cái may. Tư-cách giống thế chẳng, ấy là sự thực! Vậy thì tư-cách một vài ông nghị ta muốn viết vào hai nay đó thế nào?

Nhân mới đây có vài ông nghị trúng tuyển hai nhà, cũng là có có quen, vậy nên trước khi các ông ra ứng-cử có đến nói với tôi cái mục-đích của ông sẽ đi ra làm ra làm ông nghị!

Một ông nói: Này tôi gì ở gần tại nhà nầm nay cái ông ấy không ai chịu ra cả chẳng nổ... chẳng nổ trong hạt mà lại không ai ra mà cạnh vậy tôi cái tranh-nhiệm nguy-hiểm! vậy nên tôi đứng ra chơi, tôi quen chẳng nổ gì, quen nhau các ông ấy chẳng chẳng lấy tiền, mà bữa rượu chẩu hai trăng xoang, thì có tốn kém là mấy ở đồng quan là cao hơn cả »;

« đinh rồ còn hơn về không! » các ông ấy bỏ phiếu chẳng cũng qua. tốn tiền cơm nước tàu ngoi, mà mình tôi ra thì cho ban đi, bỏ tại ban ăn tiền cũng chẳng ra sao gì cả, sao chẳng một lần nổ ở ngoài cả phí cơm rượu cho nhau-nhưng ở nơi đây. Ít nhiều. Cái tốn kém ấy tôi đã tính rồng chẳng có bao nhiêu, mà cái danh-giá về nhiều ở ngoài đời với các ông thì đã hẳn... các ông ai về ta nổ-dìn phồng đa, song chẳng qua ở trên tờ báo, chớ đương cuộc trò-nhã ở quảng-cáo, các ông chẳng nổ nơi nào mất sĩ-diện tôi nào?... Còn nói đến với số dân người tài tôi đã nói ra là lành ao, cái tiếng tôi nói ra là lành hay, cái tiếng tôi nói ra là lành vàng! cái tiếng ông ngợi vẫn là vinh-dự to, quan to, dù ở ngoài! Bởi những cái đó là cái ngoại. Không sẽ ông thấy thẳng nổ chẳng gì mấy được cho! khẩu nàng không mất tiền thuế! đi nội-ngoại được ngồi. xe hỏa hạng nhất, mà rồi ngồi tí điều đàn nữa, bữa uộc cũng nổng mất phần! Ấy là cái mục-đích của một ông ra ứng cử. còn một ông nữa cũng nói với tôi cái mục-đích... song ông này là ông nhà giàu sẵ quê, vậy cái mục-đích nó lại khác, cái mục-đích của ông kỳ với tôi như sau này:

Ông tính như chẳng tốt ở nhà quê, thóc hàng kho, bạc hàng hũ, mà uống bất người nên, cho nên vận người vay, làm cho làm nên cũng đỗ tích sự thì thôi, còn nước ra, để làm gì? vật sẵn chẳng cần ấy chẳng! tôi chẳng dại như ai nhỡ quên không viết vào chúc-thư, mà

mang phiếu bầu lên phòng các nhà cầm phiếu mà cũng đem ra thả thẻ ở trả đầu tuổi tôi cũng ra vô-ích chẳng.

Ở đây nay các nước Âu, Mỹ, tư-cách một ông nghị giới thế nào, mà tư cách một ông nghị của nước mình đã đến thế! Các ông nghị người ta ra thì làm để nước cho đân chúng mà về

Quan Toàn quyền tiếp các đại-biểu các hội Á-hữu Tây. — Chiều hôm qua, quan Toàn-quyền có tiếp các đại-biểu các hội Á-hữu quan chức Tây, đo ông nghị-viên Outrey dẫn-thân. Quan phó Toàn-quyền Robin cũng dự cuộc thương-thuyết ấy. Các hội Á-hữu tới cầu mấy

Việc Hợp-hòa và Berguin. — MM. Hợp-hòa và Berguin đến xin kháng tại tòa Phá-án Pa'is về cái án tòa Thương-thẩm Hanoi phạt mỗi người 1 năm tù và một người thêm 5.000 francs, một người thêm 1.000 francs.

Cái nạn ô-tô ở Saigon. — Ô Sa-

thể v giết tội cho tên Viên xuống 45 năm tù và tăng tù phạt lên 40 đồng sẽ những tên đánh bạc không chồng án.

Cướp đường. — Một hôm về lúc chiều tối tên Ng-v-Nhớn đương lăng vẳng ở bến đò làng thấy một người đàn bà cho qua là làng Trần-tân-Tá

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

cách dùng đồng tiền cho xứng đáng, tôi bỏ mấy nghìn đồng bạc quyết tranh nghị viên khóa này. Ông tính như tôi [illegible] của có rồi! chỉ còn thiếu chữ quí ông nghị chẳng phải quí hay sao? Tôi mà được nghị viên thì thật [illegible] sung sướng [illegible] mà chẳng được hẳn! Thế nhưng có phải tôi chỉ ham cái hư danh mà chịu mất tiền nghìn đâu! Không [illegible] người ngoài thì tưởng tôi hiếu hư danh, song cái chức nghị viên [illegible] cũng có, mà danh [illegible] cũng có đấy! Tôi [illegible] cử tay mua phẩm hàm, cũng được thật cũng có tốn kém thật [illegible] song tôi lại thấy thương cái khác! Ông tính ông nghị về nhà-quê [illegible] tại có kẻ [illegible] gì ông gọi con! Trước kia mình chẳng [illegible] khăng đến trước ông quan phủ quan huyện là phải khép nép [illegible], mà việc gì kiện cáo [illegible] thì họ cứ để [illegible] họ hạch. Vì [illegible] không, những quan [illegible] ý gì có cũng tôi mình đến quan nó kiện cái lấy [illegible] mình [illegible] vì vậy [illegible] được mà [illegible] cũng khó [illegible]! Thế nhưng nó! Tôi mà được [illegible] này, thì cái [illegible] quấy rầy mình nữa. Nó thấy mình nay đây mai đó, nay [illegible] việc [illegible] đường, xe đi [illegible] đến tận dinh ông án ông tuần, mà cả ông [illegible] sứ nữa! Có [illegible] bao [illegible], [illegible] mình [illegible] được nể [illegible] quan [illegible]. Còn như [illegible] huyện [illegible] bằng hàng với mình, [illegible] bằng hàng! họ quan [illegible] mình [illegible] quan [illegible] được với họ, họ bảo [illegible] cái [illegible] lề cách như xưa. Vậy nên những quan [illegible] thấy thế mà họ [illegible] còn [illegible] nào gì với mình nữa! vậy [illegible] thương cái [illegible] nghị viên [illegible] là ở chỗ đó, tôi làm nghị-viên [illegible] bao nhiêu là tiền cho nha-[illegible] quan, [illegible] kiện! lợi bao nhiêu về sự cho [illegible], phát thuế ruộng, cao tiền [illegible] hàng lắm ngày! Chúng nó nhà quê nó [illegible], thấy mình đã là quan lớn rồi [illegible] nó nào dám cả [illegible] với mình như trước nữa. Ấy ông tính cái [illegible] làm nghị viên như thế! có phải danh lợi hoa hai đó không!

Tôi nghe lời hai người ấy nói, thật bụng tôi bây giờ cũng chẳng có gì là đáng [illegible] ngạc cả, tôi nghĩ tư cách những ông nghị như thế vô số: thì ta có nên bi [illegible]! Cái mục đích của các ông tuy không đáng [illegible] mục-đích của một ông nghị-viên, song tôi lại phục về cái bụng [illegible] còn biết cái [illegible]!

Tôi chắc rằng các ông nghị như thế ở ta cũng lắm, nhưng có cái tính [illegible] thật này ta dám nói [illegible] được như hai ông ấy thì cũng rất [illegible] người, vì các ông nghị [illegible] tư cách [illegible] họ, mục đích xấu xa đến đâu song cũng có những câu [illegible] đầu miệng: nghĩa vụ công tâm, lợi chung lợi nước, nhưng tiếng ấy làm cho người ta nghe mà phải ngượng. Vì cho đến lúc mình ra thì [illegible] cái bung xung, cái bồ nhìn đựng ở nghị-viện, về thì làm một ông quan võ, một nhà bút mực, một bang hai người [illegible] kỳ, thế có đáng buồn cũng chăng!

Tôi không dám quyết cả nghị-viện, không [illegible] nói [illegible] các ông nghị-viên tư-cách đều như [illegible] hai người trên đã kể. Song, bọn này còn có bậc sau, ta nói là ta mong nghị viện ta sau này không có những ông nghị như thế nữa. Cho cũng chẳng phải là công kích gì ai!

Ng.-văn-Trực (Hà-nam).

VIỆC HANOI

BÁO RA CHẬM

Một cái máy in của bản-quán hỏng không chạy được, phải chữa độ một tuần lễ mới xong. Trong khi ấy báo ra chậm một vài giờ, xin các bạn đọc báo lượng xét.

Giá bạc [illegible] ngày 27 Avril 1923 giá bạc ở nhà [illegible] định là 7 95

Thị-giá quốc-trái. — Ngày 27 Avril 1923: 3% 57 50. — 4% 1918 61 60 — 5% 1915 19:675,75. — 5% 1920 8415. — 6% 1920 89,80.

Tin tàu. — Tàu *Commissaire Ramel* ở Havre đến, có chở 301 tôi [illegible] ở Singapore sẽ tới Saigon ngày 26 Avril hồi 14 giờ.

Đội tuần dương hạm Pháp. — Hai chiếc tuần dương hạm Pháp đã [illegible] tại vịnh Hạ-long trưa hôm qua và ngày hôm nay thì [illegible] Bắc-kỳ vào Tourane. Chánh-phủ có cử quan Giám-đốc [illegible] Pasles đi tiễn Pháp-bộ tuần dương hạm ấy vào đến Tourane rồi ở Tourane ngài sẽ đi đường bộ về Bắc.

Hội Hàng-hải và Thuộc địa đối với quan Thượng-thư Sarraut. — Quan Thượng-thư Sarraut vừa rồi có tiếp các phái-viên của hội Hàng-hải và Thuộc-địa Pháp (Ligue maritime et coloniale) do M. Chaumet làm hội-trưởng. Các phái-viên có tặng quan Thượng thư một cái bội-tinh của hội, để nhớ những ơn của ngài đã làm cho các thuộc-địa.

Ngày thứ tư 25 Avril

TẠI RẠP CHỚP BÓNG PALACE

ĐẠI HỘI

Trong chương-trình có phim

L'OURAGAN SUR LA MONTAGNE

Âm-nhạc

[illegible] tại những vấn-đề ấy cho được vừa ý mọi người.

Người Việt-Nam tại Djibouti. — Bản quán vừa tiếp được của một ông bạn đọc báo tại Djibouti, bức thư sau này nói về việc lập hội tương-tế của người Việt-Nam mình tại xứ ấy, vậy tưởng nên đăng báo để người mình đều biết.

Tôi rất lấy làm hân-hạnh nói để ông biết mà mừng cho rằng mới đây chúng tôi đã sáng lập ra tại nơi Khách-lia này một hội gọi là « *Djibouti Việt-Nam tương tế hội* » (Société des secours mutuels des Annamites résidant à Djibouti). Chủ-ý cốt để bù chỉ bảo trợ lẫn nhau. Vậy điều lệ của hội qua [illegible] Toàn-quyền bản xứ đã [illegible] và có cho phép ấn hành lên Quan-báo bản-xứ.

Hội này mới là một hội có thứ nhất tại đây. Xưa nay người ta xứ ngụ tại chốn này cũng [illegible] mà chưa hề có một hội nào cả.

Kính cáo . . .

Phòng khám bệnh

của quan thầy thuốc tây

PLO [illegible] Điệc nhà [illegible] (Rue des Pipes) số nhà 9 ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng [illegible] người bệnh, rất sạch sẽ.

Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

C. 3502

Ngạch tư pháp thêm quan tòa. — Vì các tòa Thượng-thẩm Hanoi và Saigon, mỗi ngày công việc một nhiều, cho nên quan Thượng thư thuộc địa có xin quan Giám-quốc bổ thêm cho mỗi tòa hai quan cố-vấn và một quan phó Chưởng-lý nữa.

Cuộc diễn-thuyết của hội Địa-dư. — Đến tối thứ hai 30 này, hồi 9 giờ hội Địa-dư sẽ mở một cuộc diễn-thuyết và chớp bóng tại nhà Nhạc-hội tây ở bờ hồ. Hôm ấy ông Victor Goloubew là giáo-sư trường Bác-cổ Viễn-đông sẽ nói về xứ Mông-cổ cùng các đền đài lăng tẩm.

Các trường nữ-học. — Mme Trần-thị-Hưng, giáo [illegible] hạng tám tại trường nữ học Brieux thì nay [illegible] đổi sang trường nữ sư-phạm thay Mme Trần thị-Noạn nghỉ đẻ sản.

Sơn-tây bắt bệnh dịch. — Cái lệnh quan Bình ngày 10 Mars 1923, cấm binh linh không được đi lại tỉnh Sơn-tây thì bãi đi kể từ ngày 24 Avril 1923.

Hội nhạc Tây. — Quan Thống sứ vừa cấp cho hội Nhạc tây (Société philharmonique) một số tiền là 500 đồng trong hạn năm 1923.

Vernet là thầu khoán mới lên 6 tuổi rưỡi, lúc đi ngang qua phố Tabert gần đường Mac Mahon thì bị một cái ô-tô camion là chiến-xa của nhà binh đè phải chết ngay lập tức.

Xe đụng nhau. — Chiều 25 vừa rồi, hồi 5 giờ 30, một chiếc ô-tô của M. Roubiange đi tới chỗ ngã tư phố Phủ doãn và phố Tràng-thi thì bị một cái xe khác của hãng xe-hơi Avia đụng phải hư mất một cái chắn bùn. May không việc gì đến người.

MUỐN BÁN

[illegible] máy trục-nước [illegible] (pompes centrifuges) mới nguyên [illegible] một cái trục được 1300, một cái trục được 900 tấn nước trong một giờ lại còn được bảo thước, có để [illegible] dùng để muốn mắc vào máy [illegible] máy điện cũng được.

Muốn dùng động-cơ ba dây hoặc chạy điện liền (moteur triphosé ou continu) cũng được.

Hỏi tại Công-ty Điện-khí Đông-pháp ở Hà-nội.

Mùa hát tây cuối năm nay. — M. Depuis là chủ phường hát Tây Bắc-kỳ vừa điện sang tình-nguyện đến mùa hát năm nay lại xin cho phường hát đến tại Hanoi và Haiphong, và lại tình nguyện mộ thêm bạn hát mới nữa.

Tòa Thượng thẩm. — Hôm qua tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này:

Đòi thuê bắt trâu. — Đêm hôm 26 rạng hôm 27 Juin 1922, tên Vũ-văn-Nhương là lý-trưởng cùng với em là Vũ-văn-Trác đem mấy tên tuần đến bắt trâu của hai người làm công ở một cái trại tên là Phạm-văn-Tam và Ng-văn-Quế đem về nhà. Tòa Nam-án tỉnh Kiến-an phạt tên Nhương 2 năm tù và 60 đồng và tên Trác 1 năm tù và 30 đồng. Tòa Thượng-thẩm giảm phạt tên Nhương xuống 1 năm tù và tên Trác 6 tháng tù và bắt hai tên phải bồi 60 đồng cho bên nguyên, mấy tên tuần cũng bị phạt cả, song không chống án.

Đánh hung. — Tòa Nam-án tỉnh Hải-dương phạt tên Ng-v-Tuynh, Ng-v-Trác, Ng-v-Đăng, Ng-v-Đại và Ng-v-Sáng ở làng Đồng-khê, huyện Vĩnh [illegible] mỗi tên 3 tháng tù và 50 đồng về tội đánh một người tên là Đua bị trọng thương và bắt 15 tên ấy phải bồi 38 đồng cho người bị đánh. Tòa Thượng-thẩm giảm cho tên Sáng xuống 1 tháng tù và y phạt tù những tên khác, nhưng tha cho phạt tiền và y tiền bồi thường.

Đánh sóc đĩa. — Tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt tên Lưu hữu-Viện ở làng Tân-thượng 3 tháng tù và 20 đồng về tội gá sóc đĩa và những tên đánh bạc mỗi tên 5 đồng. Tòa Thượng-thẩm [illegible] quãng đường vắng cầm một cái đòn gánh khi người mang bạc đến nơi, tên ấy đánh vào đầu một cái mạnh đến quá quay ra đấy, cướp lấy bạc cướp trốn, nhưng có tuần đồ đến bắt được. Tòa Nam-án tỉnh Hưng yên phạt tên Nhơn năm năm khổ sai. Tòa Thượng-thẩm đổi tội tên ấy sang 5 năm tội đồ.

Đổi tội lập công. — Tên Trạch làm tộc-trưởng làng Lạc [illegible], huyện Yên-phong phạm tội nặng bị cách chức. Sau [illegible] đổi tội lập công. Hôm 22 Mai 1922 cùng với em tên là Tân [illegible] được những tên Ng-văn-Mộc, Hoàng văn Xương, Ng-viết Truật, Trần-văn-Phùng, Tạ-văn-Tuyết và Ng văn-Suống lập một hội ăn cướp giải quan trị tội. Tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt 16 tên ấy mỗi tên 5 năm khổ sai. Tòa Thượng-thẩm tha [illegible] cho những tên ấy vì xét ra toàn những người lương thiện cả và chỉ bị tên Trạch muốn đổi tội lập công lập ra các mưu ấy.

Ăn cướp. — Tòa Nam-án tỉnh Nam định phạt tên Đỗ-Trí và Lưu [illegible]-văn-Đãy mỗi tên 5 năm khổ sai về tội ăn cướp đồ đạc tiền bò của một người tên là Viện. Tòa Thượng-thẩm tha cho hai tên ấy vì xét không đủ chứng cớ.

Tự tiện bắt người. — Hôm 18 Janvier 1923 có hai người tên Mạc và Nhương, đi qua làng tên Bà-hưng-Liêm là ký dịch bị người ấy hỏi thẻ. Khi hai người lấy thẻ đưa xem thì tên Liêm giữ lấy bắt phải đưa 10 đồng bạc thì mới trả lại. Hai người không đưa tiền, thì hắn lại thông đồng với mấy tên khác đem bắt giải về điếm giam. Tòa Nam-án tỉnh Ninh-bình phạt tên Liêm 8 tháng tù. Tòa Thượng thẩm giảm tội cho tên ấy xuống 2 tháng tù. Còn những tên đồng đảng cũng phải phạt song không chống án.

Cướp lúa đánh chết người. — Lũ tên Nguyễn-như-Bích ở làng Vân-tâm kéo nhau sang gặt tranh lúa ở làng Vân-cầu. Khi người làng Vân cầu ra giữ thì lũ ấy tâm lại đánh mấy người tên là Trung, Bảo và Đạo bị trọng thương và một người tên là Tuệ chết, rồi lại vu cho người ấy sang làng ăn cướp lúa nên đánh. Tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt tên Ng-như-Bích 8 năm tù, Ng-v Chấp 2 năm tù, Ngô-v-Trác, Ngô-v-Sưu, Ng v-Sửu trốn Toản, Ng-như Khuê tức Quỳnh và Ng-văn-[illegible] mỗi tên 1 năm tù. Tòa Thượng-thẩm y án.

Ăn trộm sắn. — Tên Ng-v-Lãng, Ng-v-Sự cùng mấy đứa đồng đảng đến ruộng sắn nhổ trộm. Khi tuần phiên số lại biết đuổi theo, hai tên ấy chạy về đến nhà lên, giắt trâu ra đường kêu cướp để lũ đồ đảng gánh sắn chạy trốn, rồi vu cho tuần phiên đuổi mình vào nhà ăn cướp. Tòa Nam án tỉnh Phúc-yên phạt tên Ng-v-Lãng và Ng-văn-Sự mỗi tên 1 năm tù và bắt phải bồi 10 đồng cho chủ mất trộm.

THẦY GIÁO TÂY

DẠY HỌC TƯ

Sáng từ 7 h. ½ đến 9 h.

Chiều từ 2 h. đến 3 [illegible]

Hỏi tại số 56, phố hàng Trống.

3578

Cuộc thi chạy của trường Thể-dục. — Chiều hôm qua nhà trường đã cử các viên chức trong hội-đồng đi đo xét lại một lượt các đường sẽ chạy qua chủ nhật 29 này, như đã đăng ở số báo ngày thứ tư vừa rồi. Đường cũng dễ chạy, không lấy gì làm hiểm hóc ngoắt ngoéo, như những cuộc điền-giã-khu (cross Country) của các nước Âu Mỹ mà ta thường được xem ở trên tấm màn nhà chớp bóng, nào là trèo đèo, nào là lội suối, khi qua nơi rừng rậm, lúc chạy trên một bãi mấp mô, vất vả khó nhọc lắm. Song đến kỳ treo giải Bắc-kỳ vô địch, championnat du Tonkin chạy 10 kilomètres độ cuối năm nay thì nhà trường cũng sẽ chọn những đường hiểm hóc hơn. Lần 5 kilomètres chủ nhật 29 này. Lần này dễ thế nên mấy hôm nay lại nhận nhiều đơn ứng thí nữa; biện lên quá 30 số rồi.

Còn về phần thưởng thì nhà trường cũng lại mới nhận được của các:

Quan Thống-sứ Bắc kỳ cho một giải.

Quan Tissot, nguyên Khâm-sứ Trung-kỳ cho một giải.

Quan Tuần Hoàng tỉnh Hà đông cho một giải.

Quan Jaspar, lãnh sự Bỉ-lợi-thì tại Hanoi cho một giải.

Như thế thì cuộc thi chạy này có vẻ long-trọng lắm. Ai muốn tình nguyện thi từ nay đến chiều thứ bảy 28 Avril này cứ đến nhà trường ở đường Ch. Wiélé mà xin biên tên thêm.

Trường Thể-dục lại cáo

HAI TAY TÀI-TỬ SẮP TỚI

Có tin rằng trong tuần lễ đầu tháng Mai có hai tay tài-tử là M. Manelli và Signora Sereni sẽ tới Hanoi. Hai tay ấy ở Saigon đã được thiên hạ hoan nghênh, ra Hanoi sẽ phô tài tại rạp chớp bóng Palace trong một tuần lễ.

Xem vậy thì rạp chớp bóng Palace chịu tốn kém lắm, cốt là mua vui cho thiên-hạ, chắc ai nấy nức lòng đến xem cho đông, để tỏ rằng biết công cho rạp ấy.

Chức thông-phán hàm. — M. Bùi-duy-Trinh thừa-phái hạng nhất hồi hưu, nay được cách được thăng thông phán hàm hạng nhì.

Ba phát mà không tin. — Đêm hôm qua hồi 2 giờ, có một thằng kẻ trộm leo tường lên gác nhà một người Tây ở phố Đồng-khánh. Chủ nhà lấy súng lục bắn ba phát mà không tin, nó chạy trốn được.

(Xem trang thứ ba, cột thứ tư)

NỮ-TRINH-THÁM

Thuần-Phong dịch thuật

Truyện mấy [illegible] nữ trinh thám khéo đem cái tâm tư linh mẫn cái thủ đoạn khôn ngoan đối đáp thạp hình [illegible] thân mạo hiểm mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này đủ biết cái tài thám án [illegible] chi tinh bọn quần thoa cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay vậy. Cho hay gẫu liền lo đạo vẫn chia tinh-anh trời đất; đừng nghĩ lòng an tinh huệ không bằng đảm lược nam-nhi.

[illegible] Gia-nghiêm ngẫm nghĩ lời liền rồi nói rằng:

Đêm hôm qua, đương lúc ta say nằm trong phòng ngủ phảng phất bình như có một người con gái, mình thấp mặt [illegible], đến bên giường ta hỏi rằng:

Thưa cụ lớn, các đồ thủ sức của tiểu thư cất ở chỗ nào? Ta nghe nói lấy làm lạ, song cũng quên đi mất, không biết bây giờ mê ngủ xử trí ra thế nào.

Tôi nghe nói rất lấy làm kinh ngạc. Sử-sam cũng đứng dậy mà rằng:

Quân gian sao dám làm càn đến thế. Tôi thề rằng thế nào cũng bắt được quân này!

Nói xong liền đi thẳng ra cửa.

Tôi cùng nàng [illegible]-quan đương say xét cái vấn-đề mất của, bỗng nghe tiếng con Kinh-hoa kêu rầm lên rằng:

Tiểu-thư đâu! ra đây mau mau, cụ lớn làm sao thế này! làm sao lại ngã ngất đi thế này? Tôi nghe nói giật mình, vội vàng cùng Hà quan chạy ra, thì thấy Mai-quan cùng con Kinh-hoa đã đỡ Du-văn nằm lên sập, đờm suyễn kéo sè sè lên cổ, chân tay co rút, tinh thần mê mẩn chẳng biết gì! Tôi rụng sợ nói rằng:

Thôi cụ lớn trúng phong rồi, chúng bay nên mau mau đi mời thầy thuốc.

Tôi nói thế xong, tên đầu bếp [illegible] người đầy tớ gái là Ấn thì đều chẳng thấy mặt đâu.

Hà-quan [illegible] giận, gắt mắng liền đi. Đương lúc bối-rối, thì may có hai người cháu Du-văn là Thuần-phủ, và Trú-phủ nghe tiếng chạy đến. Tôi liền bảo mỗi người một ngả đi tìm thầy thuốc.

Hà-quan [illegible] bỏ đến Sử-sam cũng có biết thuốc, muốn nhờ xem mạch hộ, song không biết đi đâu. Tôi liền ra cửa hỏi xem, [illegible] người canh cổng trả lời rằng:

Sử sam tiểu-thư tôi thấy đi sang con đường phía đông bắc.

Tôi đoán hẳn là đến nhà Mễ-phúc-tuyền để khám lại, liền cùng theo lối ấy tìm về.

Khi ra cửa Đông, đến bên chùa Thiên-[illegible], thì thấy Sử-sam đương ngồi ở trên một tấm đá. Tôi liền gọi to nói bệnh trạng Du-văn cho biết. Sử-sam cũng kinh ngạc, liền cùng về với tôi.

Về đến nhà Du-văn, thì đã thấy có một người thầy thuốc họ Mạn đương chẩn-mạch, chẩn-mạch xong, liền khai một lá đơn rằng:

« Người già khí yếu, thốt nhiên « trúng phong, mạch khỏe đờm nhiều, « chân tay co rút, cứ theo sách đoán, « thì bệnh này « nội chân hàn mà « ngoại giả nhiệt ». Vậy cần phải uống « phương ôn-bổ, để phòng hư thoát « kẻo rồi sinh ra bệnh to:

« Cát lâm-sâm (năm đồng cân).
« Thượng Quế-tâm (hai đồng cân).
« Táo nhân (năm đồng cân)
« Ô dược (năm đồng cân).
« Sinh lao-kỳ (hai lạng).
« Trần-bì (năm đồng cân).
« Viễn chí (năm đồng cân).
« Đởm-tinh (sáu đồng cân).
« Chế-hương phụ (ba đồng cân).
« Bán hạ (năm đồng cân).
« Đỗ-trọng (ba đồng cân).
« Trúc-nhự (khương sao, hai đồng cân, [illegible] thang). »

Người thầy thuốc họ Mạn khai đơn xong, thấy tôi cùng Sử sam đến, liền đứng dậy, vuốt râu mà rằng:

Bệnh tình nguy kịch phải nên gìn giữ cẩn thận mới xong, đơn này hãy uống một thang, để xem sao đã.

Hà-quan nói:

Bệnh tình liệu có qua khỏi được không?

Xin Tiên-sinh bảo thật cho biết.

Thầy thuốc vuốt râu ngẫm nghĩ, rồi nói:

Tôi cũng chỉ biết còn nước còn tát đó thôi! Nói xong, thấy Sử sam chẩn mạch cho Du văn, liền hỏi rằng:

Tiểu-thư cũng biết thuốc à?

Sử-sam cung-kính mà rằng:

Không dám, thưa Tiên-sinh, chúng tôi cũng gọi là biết được vài điều đại-lược.

Thầy thuốc nói:

Mạch « hồng-đại » lắm!

Sử-sam nói:

Mạch cực nhiệt, vì rằng ra chứng « cấp-sác », một phút đồng hồ, mà đến 110 lần. Ôn-độ ở trong người, đã lên cao đến hơn một trăm độ rồi vậy.

Thầy thuốc nói:

Phải! Thế chính là « nội chân hàn mà ngoại giả nhiệt » đó. Nếu cho một thang « hàn-lương » thì không sao gỡ được nữa.

Sử-sam nói:

Điều đó tôi ngu-ý chưa dám tin!

Thầy thuốc nói:

Thế nào?

Sử-sam rằng:

Phàm trúng-phong bao giờ cũng bởi cực nhiệt, vậy cần phải cho uống « Hàn lương tả hỏa » để thanh nhiệt. Nếu không thanh nhiệt thì rồi quá ra thực cũng khó lòng.

Thầy thuốc nói:

Cũng phải! song cứ ý tiểu-thư thì nên dùng thuốc gì?

Sử-sam nói:

Cứ như khoa-học Thái-tây, thì bệnh này nên uống « Thuốc-lẩy », Song nay không dám dùng thế, thì nên cho uống năm đồng cân Đại-hoàng.

Thầy thuốc nghe nói, cười ha hả mà rằng:

Cái đó mới gọi là « giết người không dao » đấy! Thuốc ấy với đại-hoàng, người thường cũng không nên dùng lắm, cho đến chứng bệnh người trai trẻ cũng không mấy khi dùng, huống chi cụ lớn nhà đã ngoại bảy mươi!

Sử-sam nói:

Phàm thuốc « Tả-hạ » bao giờ cũng có sức « Thanh-bổ ». Người Âu-châu trị trúng phong như thế, không có nhầm bao giờ!

Thầy thuốc nói:

Thể-chất người Âu, khác với người Á-châu nhiều lắm. Vả chẳng người Âu châu cũng không mấy khi là thật chứng trúng phong.

Sử sam rằng:

Sao Tiên-sinh biết?

Thầy thuốc móc túi lấy cái bót thuốc lá ra hút rồi nói:

Tôi nghe người Thượng-hải họ nói vậy.

Sử-sam cũng mỉm cười mà nói:

Người Thượng-hải ai cũng biết thuốc à?

Thầy thuốc nói:

Họ vẫn thường trông thấy người Âu-châu.

Sử-sam nói:

Trông thấy người Âu châu, thì biết thể nào được thể chất họ?

— Trông thấy còn chẳng biết, thì chúng ta chỉ nghe lóng mà biết được à?

— Thôi, lẽ đó hãy không bàn, hãy nói ngay đến bệnh-nhân bây giờ, trong mình cực nhiệt. Thế mà Tiên-sinh cho đơn nào sâm, nào kỳ, nào quế, nào phụ, là ý thế nào?

— Ấy là cái lý sinh khắc của ngũ-hành đó.

(Còn nữa).

ĐỒNG-HỒ

[illegible]

BIẾU PHÁP

[illegible] thượng hạng

[illegible]

[illegible] dạ-quang

LAO BẢNH 6 NĂM

Giá [illegible] 5 $ 00

Nghỉ phép. — M. Ng-Sán tham tá hạng tư tại tòa Sứ Phú-thọ được phép nghỉ 29 ngày.

Hội Ái-hữu của ngạch khán-hộ. — Ngạch khán-hộ (infirmier) ở Bắc-kỳ vừa mới được phép lập một hội Ái hữu như các hội Ái hữu khác.

Việt-Nam Thanh-niên hội. — Đến chủ-nhật 29 Avril này đúng 9 giờ tối, ở hội-quán V. N. T. N. có hội họp [illegible] chuyện. Ông Cao-xuân-

PHÚ-THỌ

Kẻ trộm táo gan. — Vừa đây ở phố Cao [illegible] có kẻ trộm vào nhà Th. Tâm và Văn-Răng, hai nhà ở cạnh nhau, đều mất trộm cả. Bọn trộm này người ta nói rằng ở ra [illegible] bố-năm đêm mà ngờ cho toàn là người ở gần quanh xóm cả, cho nên nó mới thông thả và táo gan như vậy.

Nó vào nhà tên Răng lấy mất [illegible] quần áo [illegible] ở ngoài sân còn thì cửa

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

[illegible] **rừng.** — Mấy làng ở gần chân núi đêm nào cũng có tiếng cồng [illegible] kêu gào để đuổi heo rừng và [illegible] xuống phá lúa phá khoai sắn, hết xóm này đuổi thời đến xóm kia đuổi, luôn luôn không đêm nào là đêm không, không canh nên là

Sở làm đơn

Tôi xin bá-cáo để các ngài biết cho rằng: nguyên trước tôi đã làm việc ở Tòa-án được hơn mười năm và đã được sắc từ Hàn-lâm và Kim-tiền. Nhờ trong bấy nhiêu năm tòng sự tôi cũng được am hiểu luật lệ và các cách làm đơn kiện cáo.

Nay tôi mới được phép quan trên cho mở một sở làm đơn ở tỉnh Thái-

泰 NAM-THÁI 南

26, Quai Clémenceau, 26

(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)

HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và bán cả bàn ghế, tủ bằng lim, bằng gụ. Lại có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc

...BẢO HÀNH
Máy ky-mô thượng hạng
Mặt ...
... chữ dạ-quang
BẢO-HÀNH 5 NĂM
Giá ... 5 $ 00
... PERROUD (Nhà xanh)
... HANOI 2939

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

Bộ này tiết giời thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

... bệnh Grippe (... cúm), Đau khắp cả thân-thể ... người ... không biết cách chữa chứng ấy thì chết người ... nên ... Bản-hiệu hoặc gửi thơ mua ở viên CACHETS ANTIGRIPPE ... trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người ... Bản-hiệu ...

... 1 $ 76 một lọ ... 0 $ 90 một lọ ... đựng được 12 ngày ... Thứ dầu nguyên viên ...

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS số 54 phố Tràng-tiền, Hanoi

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo ... gì viết thơ đổi hết bản-quán ... số ... ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản quán không ... mà ...

...hội Ái-hữu của ngạch khán-hộ, — Ngạch khán-hộ infirmier) ở Bắc-kỳ vừa mới được phép lập một hội Ái hữu như các hội Ái hữu khác.

Việt-Nam Thanh-niên hội. — Đến chủ-nhật 29 Avril này đúng 9 giờ tối, ở hội-quán V. N. T. N. có hội họp nói chuyện. Ông Cao-xuân-Hy là học-sinh Cao-đẳng sư phạm sẽ ra khai giảng bài làm nói về « *Tinh can đảm* ». Xin mời tất cả các quí vị hội viên lại dự cuộc hôm ấy. Nay đã cáo trình chung ở trong các báo thì không có thơ mời riêng từng người.

V. N. T. N. ... cáo

Tháng năm ... Hương-đặng-Văn, thư-ký thương-cuộc sở Công-chính Hà-... giảng học-sĩ, nay được thăng Hàn lâm viện ... độc ... sĩ (chánh ... phẩm, Trung-thuận đại-phu) ... Sở ... cáo.

Lương đổ bảng. — Tên Ng-văn Oanh tự Nguyễn Oanh, trọ may ở phố Nhà-thờ số 48, tường chừng đã bảng của Mme Trần-thị-Khuê tức Thanh lợi ở phố Nhà hương Khách tất cả giá đáng 104 p 3 ... ra một bọn đồ ... của M. Vũ-tịnh Quang giá đáng 61p. 25 thì nay đã phải giải vào tòa án.

Cuộc Tang Thương

Xã-hội Tiểu-thuyết

... -TRẦN-PHẤT soạn

... trung giá ... 0 $ 30

... cước, mỗi quyển ... 0 14

Ai muốn mua xin viết thơ cho ... QUI-XUÂN-HÙ..., Trung-Bắc-Tân-Văn Hanoi.

... gửi bán tại hiệu Hội-ích 44, Rue Carreau Nam-định.

Mua buôn có trừ hoa-hồng. 2092

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Lậu thuế Thương-chính. — Sở Thương-chính vừa bắt được mấy hôm phẩm lậu thuế cả thảy 500 cân của mấy chú Khách nói đổi là hòm đồ sứ.

Đồ mất trộm ... thấy. — A ... như ... giữa trong ... ... vừa rồi ... mộ người phổ ... Trần-hoa là M. Bock ... bị kẻ ... lấy mất ... đã ... được các đồ ... đáng ... 800 đồng. Thế ... thì ... vật ấy đã tìm thấy ... Petron ... với ... đồng gì.

BẮC-NINH

Xe hỏa chậm. — Chuyến xe lửa 6 giờ chiều hôm kia ở Lạng-sơn về Hanoi đến 9 giờ tối mới tới Bắc-ninh.

HÒA-BÌNH

Gió cao ngọn lửa càng cao. — Đêm hôm 18 tháng ... vừa rồi phố Phương lâm ta bị phải hỏa-tai cháy mất 15 cái nhà ngói, hơn một trăm nóc nhà tranh, thiệt hại ước chừng tới bốn vạn bạc, và chết cháy mất một người đàn ông hơn bốn mươi tuổi.

Nguyên phố Phương lâm là nơi trung-điểm của tỉnh Hòa-bình, sự hành-vi có phần phồn-thịnh nên những người đương xuôi lên đây làm ăn buôn bán công đông, cho nên khi cháy thiệt hại mất nhiều lắm thế thậm chí cháy hôm trước đến sáng hôm sau nhiều nhà không có nơi mà ở, chẳng có gạo mà ăn, mà những nhà ấy toàn là nhà buôn bán to cả.

Sự thiệt hại này nhờ ơn nhà-nước cũng đã rõ tình, nên mới được trợ-cấp cho năm trăm bạc, song lấy năm trăm bạc ấy mà phân phát cho các khổ-chủ, thời mỗi nhà chẳng được là bao nhiêu.

Nghe đâu quan Tuần-phủ bản tỉnh thấy sự thiệt hại như thế ngài cũng rất mối thương tâm, nên ý ngài muốn thương-thuyết với quan Công-sứ, lập sổ lạc-quyên, họa may có nhà từ-thiện ở miền xuôi nơi miền ngược, đoái tưởng hai chữ đồng-bào nhiều làm phúc ít làm duyên mà giúp đỡ lẫn nhau được chút nào chăng?

Ước ao rằng việc công-đức này mà quan Tuần-phủ bất lòng sáng lập thời nhân-dân ở phố Phương-lâm lấy làm hân-hạnh vô cùng, và thâm ân bất thiển.

Phan-bá-Liên lại cáo

...Lâm và Văn-Răng, hai nhà ở gần nhau, đều mất trộm cả. Bọn trộm này người ta nói rằng ít ra cũng bốn năm đứa mà ngờ cho toàn là người ở gần quanh xóm cả, cho nên nó mới thông thổ và táo gan như vậy.

Nó vào nhà tên Răng lấy mất ít quần áo ... ở ngoài sân còn thì cửa đóng kỹ ... ông cậy vào nhà trong được ... nó lại cắt nghiền vách nhà Thị Lâm vào được trong nhà mở ... cửa buồng và cổng đường cái, song rồi nó mới vào buồng ngủ Thị-lâm cậy khóa hòm có gì qui nó lấy hết. Mãi đến lúc nó tẩu thoát rồi nhà chủ mới biết, ... hô-hoán lên ... đang nào rồi. Xét tìm thấy mất nhiều thẻ, ... vải và quần áo đáng ... cả ... 200, 00. May cho ... kẻ trộm ... còn có lương tâm, ra cổng còn ném giả lại một quần giấy văn-tự và giấy biên lai khác.

PHỦ-LÝ

Đánh người bị thương. — Nguyễn ... người làng Sơn-nga, tổng Đông xá ... huyện Thanh-liêm là Nguyễn Trấn, Ng-v-N ... và Nguyễn ... lý trưởng xã ấy là Lê quang Hoe về việc lập định cho anh em họ mạc, vì thế ... Lê quang-Hoe hiệp hai đem người đánh bọn tên Ninh. Tên Ninh ... đau, ... giấy ... lên huyện.

Người dân việc ... chuyện ... nhiều ... cảnh ... còn chưa chịu ... sao xét xử ra sao?

VIỆC KINH-ĐÔ

Cà lông tướng. — Chiều hôm ... nhật ở cầu Ca-... hơn bảng người ... có xảy ra một câu chuyện rất buồn cười, khiến cho ai nghe đến cũng phải bưng bụng. Số là anh ... cụp kia ... ngay cuống ai đoái đến ... nhiều tối mới có ông ... quê kia ... thuê cạo ... và ... lấy cạo-xay đã xong, ông lão ấy lấy cái gương xem bóng ra bộ ... tôi ... chẳng ... mấy ... rằng ... tôi rất ... bảo ... cạo ... tương ... mấy, ... cạo ... ông ... đã ... ông già ... Ông ... bên mép ... 3 ... thấy ... đó ... chuyện hay ... Nay ... cụp cạo mất, thời chắc là ông sẽ có sự tai-nạn, vì vậy mà ông lấy làm ... bình tâm, mới xử trí với tên tụp cụp một cách ấy.

... đã ... tôi ... quan ... mà ... lão ... cũng ... cụp cũng cả ... nhịu, ... bên đứng đắng chẳng ... phải xử ... Mãi sau có ông thầy-... ở đâu đi đến, trông thấy công chuyện, ... đầu đuôi, mới đánh tay toán một hồi lâu rồi nói với ông già ấy rằng: Lông-tướng ấy vẫn rồi, nhưng nếu lập ngay này tháng này mà cạo đi rồi lại mọc lên thời mới thật là « Đại-cát » — tốt lắm, tốt lắm » — ông già nghe xong, liền ... giận ... vui, rồi móc bao trả tiền cạo ... tụp ... lại lấy thuốc mời ông thầy-... rồi ... ra đi. — Trí thay! kẻ tầm ... ! — Ngu thay! Người lão-hủ!

TRANH VẼ

Bán buôn Bán lẻ

Bản-hiệu mới vẽ và mới in được nhiều thứ tranh thủy-mạc và tranh thuốc theo lối mới, rất đẹp và rất nhã. Lại có nhận vẽ các kiểu như là: kiểu thêu, kiểu dệt, kiểu đen, kiểu giầy cườm vân vân.

Lại có nhận bán truyện
SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN
của ông Nguyễn-đỗ-Mục nữa.

HOÁN-VĂN
Vẽ tranh, vẽ kiểu và bán truyện-thư
73, Phố hàng Đồng, Hanoi

THỪA-THIÊN

Đuổi heo rừng. — Mấy làng ở gần chân núi đêm nào cũng có tiếng cồng ... có reo hò kêu gào để đuổi heo rừng và cái xuống phá lúa phá khoai sắn. Hết xóm này đuổi thời đến xóm kia đuổi, luôn luôn không đêm nào là đêm không, không canh nào là canh ngơi tiếng cồng mõ. Cách sinh nhai của bọn dân nghèo ở gần núi thực là khổ sở. Ban ngày làm lụng đã vất vả khó nhọc chỉ trông về đêm để nghỉ ngơi một đôi canh dưỡng sức, nhưng nào có được nghỉ ngơi gì, phải thay phiên cắt phiên đem cồng-mõ đuốc đèn ra nằm ngoài rẫy để canh phòng sơn thú. Nếu bỏ canh một vài đêm thì bao nhiêu vốn liếng công phu sẽ bị miệng heo miệng nai ... vài đêm là xong cả.

Dân ta mấy nơi vẫn được bình-yên không mấy khi bị cướp bóc giặc giã, đến đó ... là một cái hạnh-phúc hiển nhiên rõ rệt rồi, nhưng cái hạnh phúc ấy ta xem như chỉ lợi cho bọn dân no cơm ấm áo, phú-túc ở các miền đồng rộng sông dài mà thôi, chứ như bọn dân nghèo ở gần chân núi đất đai xấu, nước độc khó, quanh năm nghèo khổ tay chẳng bị cướp bóc bao giờ, nhưng năm nào ... cũng ... tránh khỏi cái nạn sơn-... thì ra cũng chẳng khác gì cái ... Và chẳng ở nơi cước ... tháng, hằng ... khi nào cũng có thể xảy ra sự ... được cả, mà lại thay đều có biết trước mà dự-phòng nhưng dân không đủ khí giới thì cũng không ... được.

... quan ... thấu đến cái nông ... bọn dân nghèo ấy ... đến mùa ... phải đến ... vài ba người lành giỏi bắn ... đến về trừ được cái hại ấy ... hạnh-phúc cho dân biết ngần nào!

Một tiếng sùng chấn động trong ... có thể lực gấp ... mười ... tiếng bồ-... mấy mươi người trong mấy mươi ngày vậy.

Hội Tin-Lành Đông-pháp

Đến ngày chủ-nhật 29 Avril này, hồi ... tại Nhà thờ ở Ngõ-Trạm, ông Mục-sư bổn-hội sẽ giảng về đề-mục:

SỰ LÀM NÊN THÁNH NGHĨA LÀ GÌ?

Kinh-thánh có chép rằng: « Các ngươi hãy nên thánh, vì ta là Đấng thánh .... Nếu chẳng có sự thánh-khiết thì chẳng ai được thấy Đức Chúa Trời .... Ý Đức Chúa Trời muốn các ngươi phải thánh khiết ... Chẳng phải mỗi kẻ kêu cùng ta rằng: Lạy Chúa! lạy Chúa! mà được vào nước thiên đàng đâu, song kẻ theo ý muốn Cha ta ở trên trời thì mới được vào nước thiên-đàng »

(Kinh-Thánh)

Xin mời các qui-vị đến nghe giảng.

CÁC THỨ SÁCH. — Tại nhà bổn-hội ở Ngõ-trạm có nhiều thứ sách bằng quốc-ngữ giảng về đạo-lý Đức Chúa Jesus bán và biếu không, ai muốn biết đạo-lý xin cứ đến đó hay cứ viết thư về đó mà hỏi.

2065 **Hội Tin-Lành cẩn-bạch**

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện nhất trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giúp việc ấy cũng được.

...Tôi xin bá-cáo để các ngài biết cho rằng: nguyên trước tôi đã làm việc ở Tòa-án được hơn mười năm và đã được sắc từ Hàn-lâm và Kim-tiền. Nhờ trong bấy nhiêu năm tòng sự tôi cũng được am hiểu luật lệ và các cách làm đơn kiện cáo.

Nay tôi mới được phép quan trên cho mở một sở làm đơn ở tỉnh Thái-bình, phố Đệ-nhị (Avenue Jules Piquet) số 135 — Kể từ ngày 10 Avril 1923, tức là ngày 25 tháng hai annam này thì nhà giấy bắt đầu làm việc, vậy các ngài nào có cần làm đơn hay muốn hỏi han điều gì thì xin mời lại nhà giấy nói truyện.

LÊ-KỲ
133, Avenue Jules Piquet, 133
Thái-Bình

Hiệu ÍCH-KÝ

Ở Hanoi, phố hàng Giấy, số 58

Mở đã hơn 20 năm, bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ quốc-ngữ, các thứ chuyện ta, giấy tây 3, 4, 5 cân, ngòi bút, mực bột, quản bút ba đầu đen, bút chì, sổ bà-đầm, bìa ngũ sắc, giấy vẽ, sổ croquis, tẩy Đầu-bò, vân vân.

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà đâu cũng biết.

2084

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt báo rằng phàm những số tiền quá hai hào (0$ 20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes): chớ đừng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem gián thư (timbres-postes), từ thứ 0$ 10 (0$ 04) trở xuống: chớ đừng gửi bằng timbres quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

...26, Quai Clemenceau, 26
(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)
HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và bán cả bàn ghế, tủ bằng lim, bằng gụ. Lại có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI
2071 *Kính-cáo.*

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm rẻ không đỡ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

HỘI LẬP NGHĨA-ĐỊA TỈNH THANH-HÓA

CÁO-BẠCH

Hội lập Nghĩa-địa tỉnh Thanh-hóa có lời kính cáo các ông các bà có mồ mả để trong khu đất toạ lạc tại làng Tanh-xá, Quảng-xá và Mật-sơn mà hội mới mua, biết rằng, hiện bây giờ bản hội đương sửa sang khu đất ấy cho có qui củ, vậy xin các ông các bà nên đến đánh dấu rõ ràng các mồ mả của mình để sau dễ nhận mà cất bỏ táng lại cho hợp thể lệ hội.

Nếu từ nay cho đến hết hai tháng, mồ mả trong khu đất ấy không có dấu tích rõ ràng, thì bản-hội kể cho là mồ vô chủ và cất đem táng tại nơi đất mộ vô thừa nhận.

Nay kính cáo.

Khải-định ... năm thứ 8 tháng hai ngày mồng năm.

Lập Nghĩa-địa-hội, hội trưởng
BÙI-TƯỜNG-LAN

Đồng-hồ treo và để

MÁY ĐỨC CỰC TỐT

BẢO HÀNH 10 NĂM

May chạy 15 hôm, đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ mọt.

Mỗi cái 15 $ 00

Cước tính thực rẻ

TONG-YUNE-TAI
49, *Phố Hàng Ngang.* — HANOI

2063

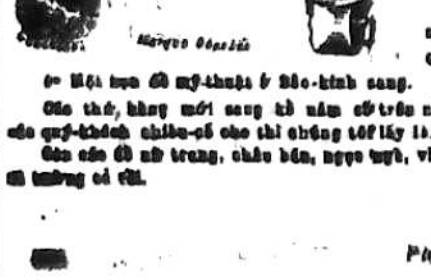
華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

東京河内行浦街門牌廿八號

Chúng tôi kính trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu hút thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhiều kính đủ các thứ mặt, mặt đen mặt trắng, mặt vàng, mặt mài tỏ cây, vân vân. Lại có cả ... kính gọng bằng vàng tây, gọng bạc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quý xuân đến họ mà đeo những thứ kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ tọa cương, đồng-hồ báo thức, đồng hồ chầm-cằm, vân vân.

4° Một bọn chậu sứ, đôn sứ, lọ sứ bát sứ, bồ sứ để thủy-tiên hay là bày cảnh cũng được và tứ bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ, hàng mới sang kể năm cứ trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong ... các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chào các qui-khách ... cả ... thường có tất.

Cẩn-cáo
HIỆU PÀO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

THUỐC-THỬ ...
INJECTION PEYRARD

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu viên

Đỗ Võ Phi Hùng - Cuộc Đời Và Sự Nghiệp Của Nhà Văn Phạm Quỳnh (1892-1945) - Luận Văn Thạc Sĩ Ngữ Văn - Khoa Sư Phạm - Đại Học Cần Thơ

Nước hoa — Giấy bút — Mũ — Đèn —
Cốc — Xoong chảo — Bát đĩa — Đồ điện
và các hoa chất

GIÁ THỰC PHẨM

Có bán đồ hộp : Olida — Joubes — Gabriel
Rượu nho — Champagne — Rượu uống trước khi ăn cơm —
Rượu mạnh.

Xin xem giấy khai giá và chỗ bầy hàng

CÁC CHỨNG ĐAU THẦN
Đau lưng
Nước và đau xương

HỎI NHỮNG KẺ ĐAU XƯƠNG

Những sự đau đớn, những lạc quẻ lim đánh mạnh những lúc thở hổng hộc, những lúc đau lưng, những lúc mạch-máu sưng nước tiểu-liện đục của các người là điều tại rằng mau có nhiều cặn. Còn về phần đàn-bà thì nào kinh-nguyệt không điều, nào huyết-bạch, nào nhức đầu cũng ai mét có ấy cả. Nếu dùng thuốc

Dépuratif Richelet

rất hiệu trong những chứng ấy chẳng những là làm cho xương cái rắn, mà đau lưng cũng mất lại khỏi cả các bệnh ngoài da như là hắc lào, lở vì các chứng mà bệnh Giang-mai phá ra.

Thuốc này có bán ở các hàng tục-hợp to.

Tỳ thương — Đau xương

LỜ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì cứ trả tiền cho bổ bỡ ng có tiền cứ thong thả mà mua thì bản quán không trả lời. Mua báo thì tính từ mồng một hoặc mồng một tháng tây trở đi cho sau.

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

Société Fse de Transports — Hanoi

5, Boulevard Rollet, 5

Téléphone N° 23 2084

SÀ-PHÒNG
DẦU THƠM XOÁ TÓC
NƯỚC HOA THƠM
SÁP MỠ
S BA
Pachod Frères & Cie Lyon

Độ rầy là sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân .. cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc nước mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiện Cô-da tróng sang, Hanoi

THUỐC DRAGÉES RABUTIAU
(hiệu đầu nai)

Bệnh hạo môn, bệnh sốt, yếu đuối, đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm lụng quá hay ăn ngủ không điều. Nó làm cho hàm hẳn chân huyết đi mà chính chân huyết ấy cũng lại còn yếu đi nữa. Vậy ta cần phải bồi bổ ngay vào chân huyết. Muốn bồi bổ các chân huyết thì không chi bằng dùng thuốc *Dragées Rabutiau* (hiệu đầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa đánh khỏi bệnh yếu đuối, mỏi mệt, xốn mắt, nhức đầu, nhức mình khi mới khỏi bệnh giấp, bệnh sốt rét, những bệnh lâu năm.

Thuốc này làm cho chân huyết thêm phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Đàn bà sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì chóng tốt lắm, bổ hết cả mọi điều hay xốn khác.

Các ông bầu-sĩ đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tiết để chữa khỏi kể có hàng nghìn hàng vạn người.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

● 1056

CHANSON & THIBAULT

58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bán-hiệu có bán các thứ máy hát nước [illegible] rất đẹp, và lại có cho thuê [illegible] Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tây, tiếng Tàu.

Bán hiệu có bán cả các thứ điều rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Nay kính cáo.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

Auto-Postale

Công-Ty chúng tôi xin trình quí-khách biết rằng : kể từ tháng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lý về Phù-Quí và chở Quí-[illegible] về Yên-Lý. Ở Phù-Quí có 3 phiên chợ Hễ ai buôn bán xem sắt tấm các qui khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty cước tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Hòngha nếu đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy về nên có ý kiến làm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫn, xin liệt qui khách đánh giấy thép trước cho bản-ty. Hễ khi bản-ty nhận được giấy thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi cho Hiếu thì đánh giấy thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly gare ; mà đường Vinh-Bông-Hà thì đánh giấy thép cho PHẠM-VĂN-PHI Bông-hà gare. 2012

126

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một phụ-nữ-tiểu-thuyết xưa soạn ra. Soạn theo lối đen-tê, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Nói xong liền giật lấy thanh kiếm, rồi cười nhạt mà quay đi. *Đề-man hưng phục bất-đắc-dĩ* lại phải chịu nhục. *An-quốc* tướng-quân đem hòm lấy trầu-rọc không ngờ, nghĩ thầm : hai quốc-cữu (*Triệu-phượng*, *Triệu-lân*) cùng ta tâm đầu ý hợp, vẫn tôn ta là mộ bậc « Anh hùng đệ nhất », mà lại chê trướng huynh ta là « Tửu sắc chi đồ » Xưa nay chưa đến chơi bao giờ, hôm qua bỗng qua bộ đến mừng, ta lấy làm bằng lòng lắm. Không ngờ *Mã-thuận* ở đâu là lù dẫn đến, làm cho giảm mất cuộc vui. Hẳn lại say rượu nói càn, khiến ta thẹn ở cả mặt. Về một mai thảo phụ ta lên làm thiên tử thì ngôi thái-tử tất về phần trưởng huynh ta. Trong tay ta dẫu có binh quyền, nhưng còn thiếu người trí dũng thì ta lấy ai cho thêm vây cánh. Hai vị quốc-cữu này tài kiêm văn võ, ấu là ta một kẻ làm tâm-phúc, họa may trưởng huynh ta mới không để nên nỗi ta.

An quốc tướng-quân nghĩ vậy, sáng hôm sau dậy sớm, truyền người nhà sắp xa-giá đi sang phủ phò mã để tạ ơn hai quốc-cữu Khi sang tới nơi, *Triệu lân* nghe báo vội-vàng ra đón, mời vào chỗ khách ngồi, rồi truyền người nhà pha trà uống.

An-quốc tướng-quân bèn :

— Chẳng hay lệnh huynh đi đâu vắng ?

Triệu-lân nói :

— Thân-huynh tôi bị bệnh.

An-quốc tướng quân nói :

— Hôm qua lệnh-huynh vừa sang mừng tôi, chẳng hay hôm nay bị bệnh gì như vậy ?

Triệu-lân nói :

— Tướng-quân hỏi đến, nghĩ càng đau xót trong lòng. Số là anh em tôi trước mấy năm nay, những mong thượng-hoàng về triều, lập được vua hiền, thì giang sơn *Nguyên-triều* này họa may mới khỏi về tay họ khác Chúng tôi xem trong tộc-thất thì việc đại sự ấy có chẳng chỉ ở tướng quân, hôm qua thành tâm sang mừng, tưởng thấy tướng-quân tiếp-liệt đang nghỉ, thật đã đang vì thuận-tử. Chúng tôi vội chầm, vẫn lấy làm gai sướng vô cùng, không ngờ đâu lúc *Mã thuận* tới nơi thì tướng-quân lại khám năm cái đầu, làm mất cả thể-thống. *Mã-thuận* kiêu-ngạo tự-đắc, chẳng coi tôn-thất ra gì, thế mà tướng quân cứ chịu ép mới hễ khiến cho chúng tôi xiết bao cảm-tức. Vì thế, thân-huynh tôi nghỉ quá thành bệnh, đã định từ chức lui về quê-nhà.

An-quốc tướng quân nghe nói, trong lòng mừng rỡ, vội-vàng đứng dậy mà hỏi rằng :

— Quốc-cữu ơi ! lệnh-huynh bây giờ ở đâu ? tôi muốn thừa một cơ chuyện.

Triệu-lân ngẫm nghĩ hồi lâu, rồi nói :

— Thân-huynh tôi khó tính, chớ không nông-nổi như tôi. Xưa nay đối với ai cũng thế, hễ bằng lòng thì giải bày hết ruột gan, mà không bằng lòng thì thật một câu không chịu nói Chẳng hay tướng-quân muốn bỏi chuyện ca, nếu vậy xin mời tướng-quân vào trong thư-phòng.

Nói xong, ngành lại truyền người nhà vào báo trước với *Triệu phượng*. *Triệu-phượng* cho mời *An-quốc* tướng quân vào, Khi vào tới nơi, *An quốc* tướng-quân trông thấy *Triệu-phượng* bết một rầu-rĩ, liền cất đầu chào.

An quốc tướng-quân nói :

— Đa tạ quốc-cữu hôm qua đã có lòng hạ-cố đến mừng cho tôi.

Triệu-phượng cười nhạt mà đáp rằng :

— Tướng quân ơi ! Chúng tôi vẫn trông tướng-quân là con một vị vương trước trong tôn-thất, tài kiêm văn-võ, và giữ chức nguyên-nhung, tất phải xuất sắc hơn người, không ngờ lại sợ một tên nội-giám anh em chúng tôi rất lấy làm thất-vọng.

Nói xong, kéo ghế mời ngồi *An quốc* tướng-quốc có ý hổ-thẹn mà rằng :

— Quốc-cữu ơi ! Mấy lời vàng-ngọc, tôi xin cẩm tạ. Hôm nay tôi đến đây là có hai việc : một việc xin lỗi về một việc muốn trần-thuyết cùng quốc cữu mấy lời, chẳng hay quốc-cữu có rộng lượng mà cho nói không ?

Triệu-phượng nói :

— Anh em tôi đây giàu kẻ bàng vua khoảnh, sang cũng chẳng kém gì, còn có cần gì. Chẳng qua chỉ vì giang-sơn *Nguyên-triều* và địa-vị nhà *Hoàng-phủ* tôi mà muốn giao-kết tướng-quân vậy.

An-quốc tướng-quân mừng rỡ mà rằng :

Quốc-cữu đã lấy như vậy thì tôi xin bỏi quốc-cữu muốn dạng kế sách để bảo toàn lấy giang-sơn *Nguyên-triều*.

Trong khi đang nói chuyện thì có đứa tiểu-đồng dâng nước trà. *Triệu-phượng* nín lặng không nói, chỉ ngẫng mặt lên trên không mà nhìn đám chim bay.

Hồi lâu, đứa tiểu-đồng lui ra, *Triệu-phượng* lại nói :

— Tướng-quân ơi ! chẳng hay tướng-quân hỏi thực hay giả ? Nếu tướng quân hỏi thực thì xin tướng-quân hãy ngồi lại, cùng tôi uống mấy chén rượu nhạt, bấy giờ tôi xin giải tỏ chân tình.

An-quốc tướng-quân nói :

— Tôi không dám nói dối. Tôi vốn biết người có chí anh-hùng, cho nên tôi đến đây để giải tỏ chân tình, xin hai quốc-cữu chớ nghi-ngại.

Triệu-lân liền nói với *Triệu-phượng* rằng :

— Tướng-quân đã đây như thế, chắc là chân-thành, vậy thân-huynh cứ nên nói thực

Triệu-phượng lắc đầu mà rằng :

— Thân-đệ ơi ! tướng-quân vui chuyện mà nói như thế đó thôi, chưa chắc trong lòng đã được thỏy-chung như nhất. Huống-chi chúng ta chỉ vì muốn bảo toàn giang-sơn cho *Nguyên-triều*, mới phải bày mưu lập kế, Nếu sự cơ tiết-lộ thì tai-vạ theo liền đầu chết cũng chẳng ích gì. Một tấm nhiệt-thành, chỉ bằng lấy trở về quê nhà để thần-dưỡng mà đợi thời vậy,

Nói xong, lại vuốt ngực thở dài. *An-quốc* tướng-quân bằng lòng mà rằng :

— quốc-cữu ơi ! Xin quốc-cữu chớ phiền-não ! tôi đến đây là thực lòng muốn hỏi cái kế sách bảo toàn tôn-xã, xin quốc-cữu lấy chân-tình mà chỉ bảo cho. Nếu hai quốc-cữu không tin tôi thì tôi xin bẻ mũi tên đã phát thệ.

Nói xong, sẵn có bao tên treo ở cạnh tường, liền rút mũi chiếc, rồi bẻ gẫy đôi mà thề rằng :

— Nguyện có hoàng-thiên chứng giám. Tôi là *Đề-man an-quốc*, nếu tôi nói chẳng như lời thì xin chết như mũi tên này !

Hai quốc-cữu nghe nói, đều vui mừng mà rằng :

— Tướng-quân đã lấy anh em tôi làm tâm-phúc thì chúng tôi xin cùng tướng-quân đốc một lòng để bảo-toàn giang-sơn cho *Nguyên-triều*. Tướng-quân ơi ! Từ khi *Phi-giao* vào làm hoàng-hậu, quá nghe lời *Mã-thuận* sàm bàng, gây ra bao nhiêu sự tàn-ác, khiến cho nhân-dân ai cũng oán thù.

(*Còn nữa*)

Cartão Chanchon — Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

GIÁM THỌ MƯỜI MỘT — SỐ THỨ 1880 — MỖI SỐ : 0$02 — NGÀY THỨ BAY 28 AVRIL 1932

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

HANOI

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au cen-